

Gravende dieren in dijken

De gevolgen van graafschade op de
veiligheid van een waterkering

Ir. H. van Hemert (H&k BV)

Gevolg van graafschade voor de veiligheid van een waterkering

1. specifieke kenmerken van graverij (uit oogpunt van een waterkering);
2. degradatie van de sterkte van een waterkering
3. de invloed op het veiligheidsniveau van een waterkering
4. aanwezigheid gravende dieren vergt intensief inspecteren en tijdig schadeherstel

Gravende dieren in dijken

5 juni 2019

Gravende dieren in dijken

Foto: M. Akkermans

5 juni 2019

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

Beeld van de omvang van graafschade:

- ‘basis’- graverij: zonder herstel neemt de omvang toe
  - vervolg graverij door andere dieren;
  - erosie in de pijpen en van het buitentalud.

Gravende dieren in dijken

5 Juni 2019

Beeld van de omvang van graafschade:

- 'basis'- graverij: zonder herstel neemt de omvang toe
  - vervolg graverij door andere dieren
  - erosie in de pijpen en van het buitentalud
- huidige situatie, qua:
  - inspectieregiem (= snelle ontdekking)
  - bestrijdingsintensiteit
  - (betrekkelijk lage) populatiedichtheid

Relevant voor een waterkering:

- vorm: enkele oppervlakkige gang versus complex stelsel en/of tot diep in de kern
- zichtbaarheid:
  - zichtbaar: niet aanwezig tijdens hoogwater (!!)
  - 'onzichtbaar': aanwezig tijdens hoogwater

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

5 Juni 2019

Gravende dieren in dijken

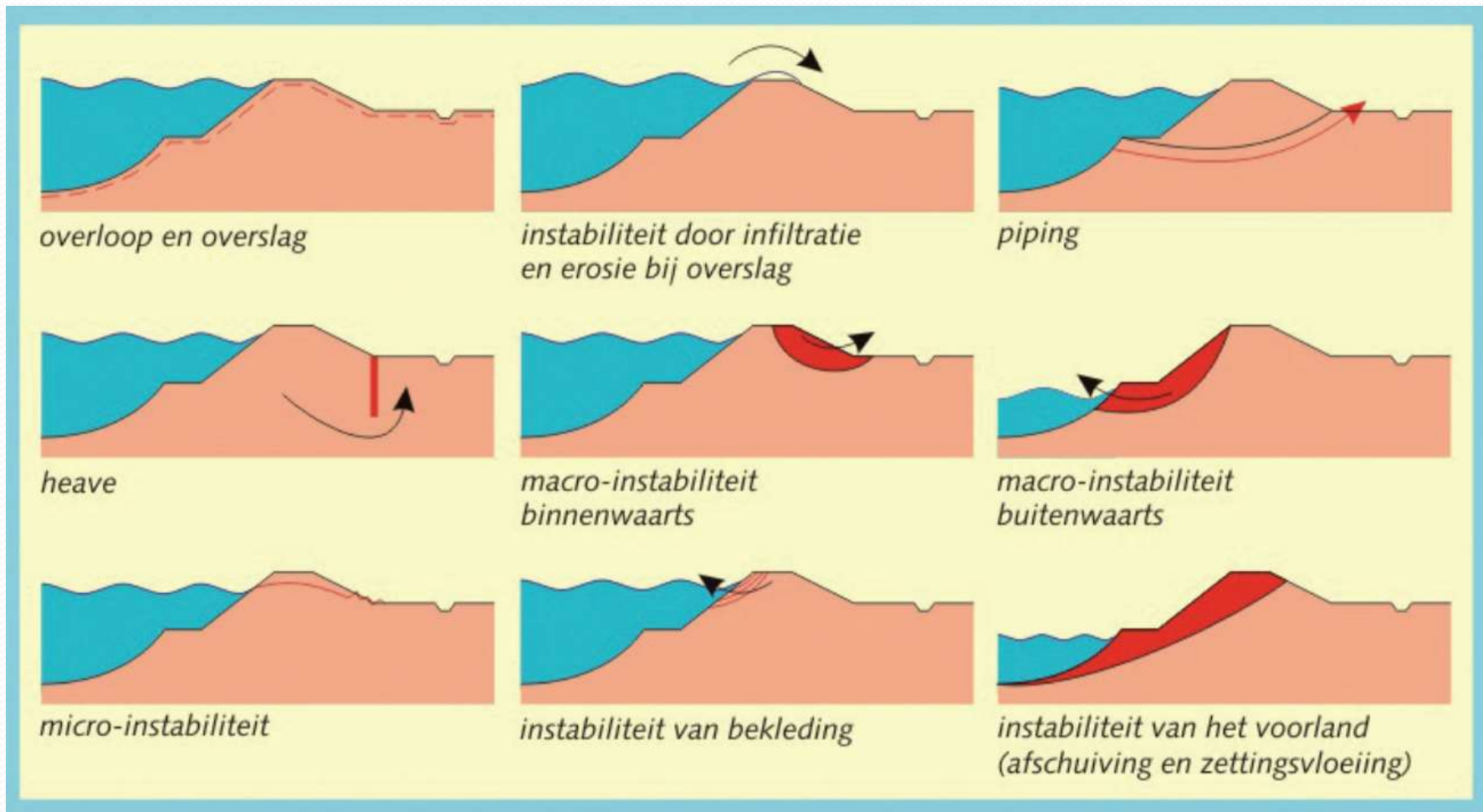
Gravende dieren in dijken

Foto:
M. Rothengatter

5 Juni 2019

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

Type	Faalmechanisme					
	waterkering	Hoogte	Stabiliteit			Bekleding
			Binnen- waarts	Buiten- waarts	Piping	
Boven- rivieren	0	-- (1250 → 520)	0	-- (1250 → 400)	--	---
Beneden- rivieren	0	--- (4000 → 400)	0	--- (4000 → 700)	--	---
Maaskaden	--	0/-	0	0	--	---
Meerdijken	0	--- (2000 → 200)	0	0	--	---
Zeeweringen	0	0	0	- (4000 → 2000)	0	0
Boezemkaden (>2 m)	--- (100 → 10)	--- (100 → 10)	0	0	--	---
Boezemkaden (<2 m)	--- (100 → 10)	--- (100 → 15)	0	0	0/-	---

Gravende dieren in dijken

Samengevat:

- graafschade leidt tot degradatie waterkering
- ernst afhankelijk vorm graverij en grootte kering
- varieert van direct gevaar doorbraak tot verwaarloosbaar
- permanent waterkerend: ook onder dagelijkse omstandigheden
- graafschade neemt toe in de tijd (zonder herstel)
- daarmee ook de afname van de veiligheid van de waterkering

Conclusie:

- de aanwezigheid van gravende dieren vergt intensieve inspectie en tijdig herstel van schaden.
- speciaal veiligheid 'kleine' regionale keringen van groot belang

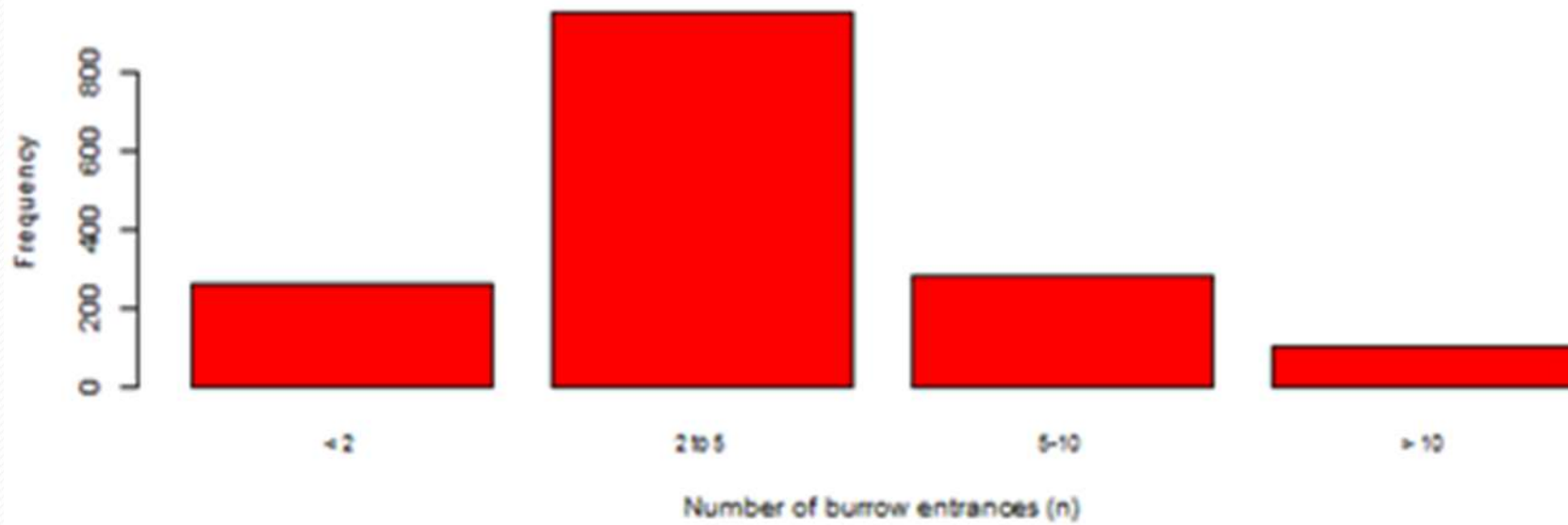
Gravende dieren in dijken

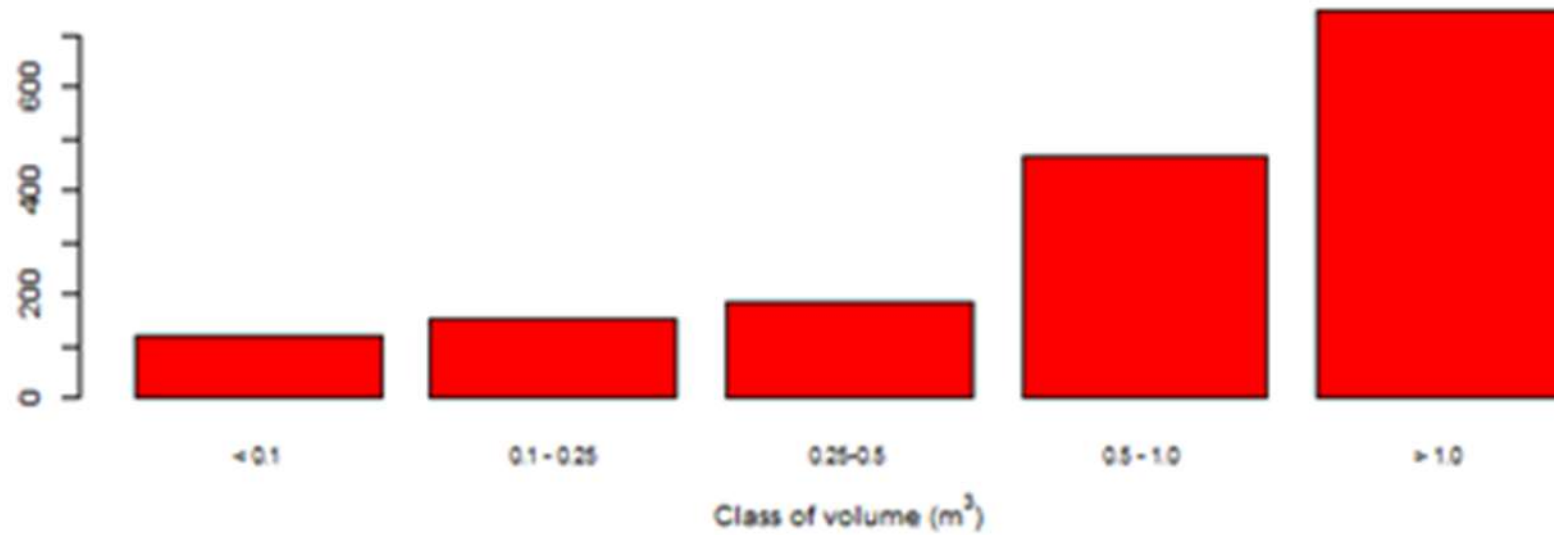
Preventie:

- geen gravende dieren aanwezig (nabij de dijk);
- dieren kunnen niet in de dijk graven;
- dieren willen niet in de dijk graven;
- graverij heeft geen invloed op de dijk (overdimensionering)

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

Gravende dieren in dijken

10 Februari 2016

Muskusratten

Muskusratten

Muskusratten

10 Februari 2016